Sonumed



Nr 7/283 1. aprill 2006 Tasuta

LÜHIDALT

Sõjaväelased Tapa ümbruses õppustel

4.–5. aprillil toimub Tapa valla territooriumil Tapa Väljaõppekeskuse sõjalis-sportlik kompleksvõistlus Kuldmürsk.

Rännak kulgeb marsruudil Tapa – Jootme – Lehtse – Tõõrakõrve. Kasutatakse olemasolevaid teid jalgsirännakuks ja kontrollpunktides teede lähiümbrust erinevate ülesannete sooritamiseks (kahuri liigutamine rasketes maastikutingimustes, sidepidamine, meditsiiniülesanded).

Osaleb 150 kaitseväelast, kasutatakse nelja veoautot, kahte maasturit ja üht kaubikut. Ei kasutata laskemoona ega imitatsioonivahendeid, ei tehta kaevetöid ega tuld.

Lastega perede toetamisest

Tänases Eesti ühiskonnas võib iga lastega perekond mis tahes hetkel vajada abi ning toetust sotsiaal- või lastekaitsesüsteemilt, sest stressoreid, mis perekondi nõrgendavad, on mitmeid, alustades puudulikest vanemlikest oskustest, mittepiisavast sissetulekust, töötuksjäämisest, madalast hariduse tasemest, elukoha puudumisest, lähedaste ja ametnike toetusvõrgustiku puudumisest.

Üheks näiteks lapsi ja peresid toetava kogukonna kujundamisel on lastekaitse liidu ja Tapa lastekaitseühingu koostöö Lääne-Viru maakonnas, kuhu on kaasatud ka Tapa vallavalitsus. Lastega peredele toetava kogukonna kujundamist alustasime kahel tasandil. Tutvustasime maakonna sotsiaal- ja lastekaitsetöötajatele perekeskse töö põhimõtteid ja nimetatud lähenemisviisile baseeruvat pere tugiisiku teenust.

Koostasime ühiselt projekti perekeskse töö koolituse läbiviimiseks, et anda nii sotsiaal- kui ka lastekaitsetöötajatele ning potentsiaalsetele tugiisikutele teadmisi ja oskusi praktiliseks peretööks. Alustasime tugiisiku teenust, pakkudes nende perekondade toetamist, kes vajasid juhendamist, et tagada lastele turvaline ja arengut toetav kasvukeskkond. Tapa lastekaitseühingu juures töötab tänaseks kaks pere tugiisikut, kokku tegeletakse viie perega.

Et jätkata peresid toetava kogukonna kujundamist, on kavandatud märtsikuu lõppu (27. märtsile) järgmine arutelupäev omavalitsuste sotsiaal- ja lastekaitsetöötajatele ning tööd alustanud pere tugiisikutele.

Oleme koostöös Tapa lastekaitse ühinguga seadnud eesmärgiks kujundada piirkonnas perekeskse töö koostöövõrgustik, kuhu kuuluvad nii omavalitsuste spetsialistid kui ka MTÜd, kes tegutsevad lastega perede toetamise huvides, samuti plaanime kaasata aktiivseid kodanikke.

Marika Ratnik, lastekaitse liit



27. märtsil võis märgata, kuidas jää alla vangi jäänud Valgejõgi on rajanud endale teed. Vana elektrijaama jääs tamm ning tugev jääkaas pealpool on sundiinud jõge uuristama endale väljapääsu mere poole läbi Valgejõe saarele viiva tee. Selle tagajärjel uuristas vesi teetammi suure tühimiku, mis on varisemisohtlik. Praegu on tee saarele pääsemiseks suletud ning soojema aja saabudes taastatakse endine olukord.

otod Maris Urve

Ukrainas võib investeerida

European integration and democratic develompment projekti raames viibisin 13.–20. märtsini Ukrainas. Tartu Ülikooli Euroopa Kolledzi poolt juhitavat projekti rahastas Avatud Eesti Fond. Ühe stipendiumi raames kaeti ka minu reisikulud.

Tapa valla suhted Ukrainaga algasid eelmise aasta novembris, kui Ukraina Ternigvi oblasti delegatsioon Eestimaad külastades võttis ühendust oma saatkonnaga ja otsis kontakti mõne omavalitsusega Eestist. Paljuski täna Tapa linnas aktiivselt tegutsevale Ukraina/ Slaavi klubile soovitas saatkond Tapa valda.

Meie sealviibimine jäi vahetult valimiste-eelsesse aega ja 43 erineva partei tihe võitlus võimu pärast esimestel tõeliselt vabadel valimistel oli tänavatel selgelt tunnetatav. Ukraina rahvas tegi raske valiku kahe erineva suuna osas. Jätkuvalt on palju pooldajaid poliitikale, mis suunatud Venemaa ja Valgevene poole. Meie kohtusime valdavalt eelmise aasta revolutsiooni järel uue presidendi Viktor

Ju t enko poolt ametisse pandus rajoonijuhtidega. Vestlustest nendega kumas väga selgelt läbi soov muuta Ukraina demokraatlikuks euroopalikuks riigiks.

Selle loo kirjutamise ajal ei ole veel teada, kas uue võimu koalitsioon seda võimaldab. Küll võib aga võrrelda tänast Ukrainat üle kümne aasta taguse Eestiga. Paljud meie tollased probleemid on täna aktuaalsed seal. Eestlaste jaoks on sõit sinna kui tagasiminek ajamasinaga ja demokraatia arendamisel võime oma kogemusele tuginedes aidata ukrainlastel vältida neid vigu, mida oleme teinud meie

Võin julgustada kõiki ettevõtlusega tegelevaid inimesi, et Ukraina on koht, kus on võimalik investeeringutega teenida. Meie ettevõtjatel on olemas sarnase taustaga riigi arengu võrdlus, mida lihtne ärieduks kasutada. Loomulikult on tänases Ukrainas palju probleeme, võtame või tohutus koguses lihtsalt söötis põllumaad (sellist, millest meie põllumees ainult unistada võib). Põllumaad täna Ukrainas välismaalane osta ei saa. See välistab aga välismaised investeeringud põllumajandusse.

Ukraina saatkonna poolt meile partneriks soovitatud Koropi linn võõrustas meid väga südamlikult ja jättis hea mulje. Külastasin Koropis kohaliku kooli, mis oli materiaalses mõistes meie koolidest selgelt kehvema varustatusega, aga samas puhas ja soe. Kooli arvutiklassis oli 10 arvutit ja seinal infotahvel Interneti kohta. Interneti-ühendus Koropisse pidi valmima sügiseks, küll siis saavad õpilased seda ka praktikas proovida. Leppisime Koropi linna juhtidega kokku, et jätkame koostööd demokraatia arendamiseks ja omavalitsustevaheliseks suhtlemiseks, taotledes selleks ühiselt vahendeid erinevatest fondidest.

Usun siiralt, et tänane Tapa vald on valmis pakkuma sarnast tuge Koropile, nagu aastaid tagasi toetasid meid Preetz ja Trosa.

Kuno Rooba

Tapa firma tituleeriti halvimaks

Eesti Transpordi- ja Teetöötajate Ametiühing andis eelmisel nädalal üle aasta halvima tööandja tiitli OÜle Tapa Autobussipark üleriigilise palgaleppe pideva eiramise eest.

OÜ Tapa Autobussipark juhataja Rein Tali ei teadnud transpordi ametiühingu antud hinnangust eile veel midagi. "Ma tean, et selline tiitel on olemas, aga et just meie oleme selle saanud, pole ma kuulnud," ütles ta. "Mul pole aimugi,

mis alustel on see otsustatud."

Peamiste hindamiskriteeriumidena nimetas transpordi ametiühingu esimees Peep Peterson palgataset, suhtumist ametiühingutegevusse ning töötingimusi.

Lääne-Viru veofirmade ametiühinguid koordineeriv Margus Nurk Eesti Transpordi- ja Teetöötajate Ametiühingust nentis, et Tapa Autobussipark oli juba aasta varem halvimate tööandjate seas. "Meie andmetel saavad töötajad seal alla ametiühingu poolt kindlaks määratud tunnipalga, mis on 30 krooni," selgitas ta.

Autobussipargi juhataja Rein Tali eitab seda. "Me maksame töötajatele üleriigiliselt tunnustatud tunnitasu," väitis ta. Tali sõnul peitub probleem selles, et Tapa Autobussipark ei sõlminud ametiühinguga kokkulepet.

VT, 21.03.2006

LÜHIDALT

Ülesõidud ootavad viadukti

Tülikad raudteeülesõidukohad Tapal ja Rakveres saavad lähiaastatel kahetasandiliseks. Kui Tapal on juba otsustatud viadukti kasuks, siis Rakveres pole veel selge, kas tuleb viadukt või tunnel. Ohutust suurendavad ja liiklejate aega kokku hoidvad eritasandilised ülesõidud on raudteeamet planeerinud Tallinnasse Nõmmele ja Pääskülla, Tartusse, Tapale, Rakverre, Maardusse ja Keilasse.

Tapa ülesõidu kohta on juba olemas EA Reng koostatud asukoha valik ja tehniline projekt, mis on aluseks viadukti maa-ala kinnitatud detailplaneeringule. Tapal kui Eesti suurimas raudteede sõlmpunktis on kaks linna poolt ühendatud vaid ühe ülesõidukohaga, kus sageli seisakud tekivad.

"Tapal on see probleem vahest teravamgi kui Rakveres, raudtee töötab täiskoormusel. Lisaks transiidile segavad ka kohalikud manööverdused," ütles Tapa valla arendusnõunik Vahur Leemets. Leemetsa sõnul on viadukti asukohaks kinnitatud koht, mis jääb teisele poole raudteejaama Ambla maantee ja Valgejõe puiestee vahele.

"Tehniline teostusjoonis ja muu on olemas, ehitusprojekti tuleb veel veidi kaasajastada, nii et me saame odavamalt," ütles Leemets. Tapal on ülesõidu ehitamise nimel tegutsetud juba üle kümne aasta. Ka Tapa linn kaasfinantseerib projekti eeltöid 25 protsendiga.

Ehitustöid ei alustata kummalgi puhul enne 2008. aastat.

VT, 24.03.2006

Tapa laskurid maakonnas tegijad

Märtsikuu on pakkunud maakonna laskesportlastele mitu kaalukat võistlust õhkrelvadest laskmises. Kaitseliidu Viru Maleva meistrivõistlus oli eelproov Lääne-Virumaa meistrivõistlustele ning parimad osalesid Eesti Maaspordi Liidu Jõud lahtistel meistrivõistlustel õhkrelvadest laskmises.

Viru maleva 2006. aasta meistri nimetuse õhupüssiharjutuses võitis Peeter Pops. Kolmanda koha saavutas Rain Sepping Õhupüstoli harjutuses võitis meistri nimetuse Rain Sepping ning teise koha Vaike Porval. Lääne-Viru maakonna meistri tiitli aastal 2006 võitis meeste õhupüstoli harjutuses Rain Sepping 377 silmaga, mis on Eesti Laskurliidu I klassi laskuri normi ületav tulemus. Naisveteranide seas võitis maakonna meistri nimetuse Vaike Porval. Õhupüssi harjutuses olid P. Pops teine ja R. Sepping kolmas.

Jõudi meistrivõistlustel naisveteranide arvestuses õhupüstoli harjutuses saavutas Vaike Porval kolmanda koha ja kolmteist punkti. Ka Rain Sepping tõi võistkonnale meeste püstoliharjutuses kaheteistkümnenda koha eest neli punkti.

Hannes Reinomägi, Viru Maleva propagandapealik

VALLAVOLINIK ENDAST

Arvi Palmsalu

Sündisin Tapa linnas 30. märtsil 1947. aastal. Elukohaks on olnud sünnist kuni käesoleva ajani Moe küla. Tapa linnaga on olnud alati pidev side. Siit algas minu koolitee kuni keskhariduse omandamiseni. Töömehetee sai alguse kodukandist – endisest Nõmmküla sovhoosist traktoristi ametit pidades.

Aastatel 1966 kuni 1969 olin armeeteenistuses. Sellest kaks aastat Moskva linnas ning kuni teenistusaja lõpuni Kasahhimaal Kaspia mere ääres. Peale armeeteenistust asusin taas tööle Nõmmküla sovhoosi. 1972. aastal suunati mind õppima Kehtna Parteikooli, mis oli põllumajandusliku kallakuga. Kooli lõpetasin 1974. aastal kus omandasin ökonomist-organisaatori eriala. Seejärel suunati mind tööle Nõmmküla sovhoosi parteisekretäri ametit pidama. Sellele ametikohal töötasin 11 aastat. Võib öelda, et see töö ol rohkem sotsiaaltöö ning kultuuriürituste organiseerimine. Sain ka mitmel korral pahandada, et tolleaegne ideoloogiline pool jäi liiga nõrgaks ning koosolekud sarnanesid pigem tootmisnõupidamistega.

Leningradi Kõrgema Parteikooli lõpetasin kaugõppes 1986. aastal. Seal omandasin ka üldise kõrghariduse. See periood langes aega, mil ilmnesid juba esimesed tundemärgid NSV Liidu lagunemise algusest. Seda ei varjanud isegi sealsed õppejõud ning meile räägiti sellest sageli avalikult. Seetõttu ei surutud meile peale kommunismiteooria põhjalikku tundmist. Suuremat tähelepanu pöörati ökonoomikale.

Järgnes periood, mil külanõukogudest said vallavalitsused. Valiti uued volikogud, täielikult muutusid omavalitsuste ülesanded. Algas kolhooside ja sovhooside likvideerimine. Seetõttu langes suur töökoormus vallavalitsustele. Saksi piirkond oli tolleks ajaks liidetud Kadrinaga. Kuid siis otsustas kohalik rahvas, et peab taastama oma valla endise Saksi külanõukogu piires. Volikogus arutati põhiliselt Kadrina probleeme ning Saksi piirkond kippus jääma ääremaaks. Seetõttu otsustas kohalik rahvas taastada oma valla. Selleks moodustati initsiatiivgrupp, kuhu kuulusin minagi.

Tolleaegsete kõrgete ametnike poolt oli vastuseis väga suure uue valla moodustamiseks. Kuid pingeliste läbirääkimiste ning rahva surve tulemusena moodustati 1993. aasta kohalikel valimistel Saksi valla volikogu. Volikogu esimeheks valiti Aivar Ojavere ning vallavanemaks Arvi Palmsalu. Seega olen vallavanema ametit pidanud kuni 2005. aasta valimisteni 12 aastat. See on olnud kindlasti keeruline ja probleemiderohke periood. Tuli ju alustada ja lõpule viia maareform, lahendamist vajasid paljud omandiga seotud



küsimused.

Viimastel aastatel on meie riigis toimunud rida tähtsaid ja olulisi muutusi. Üks tähtsamaid nendest on kindlasti meie vastuvõtmine Euroopa Liidu liikmesriigiks. Uus kujunenud olukord nõuab kindlasti osalist töö ümberkorraldamist ja struktuuride muutmist omavalitsustes. Esmane soovitus on suuremate omavalitsuste moodustamine. See oligi üheks peamiseks põhjuseks kolme omavalitsuse – Tapa linna, Saksi valla ja Lehtse valla ühinemisläbirääkimiste alustamiseks.

Läbirääkimised kestsid peaaegu kolm aastat. Ühinemisotsuse aluseks sai referendum, kus ka enamik Saksi valla rahvast andis oma nõusoleku ühinemise poolt. 2006. aasta valimistega moodustatigi uus, 21-liikmeline Tapa valla volikogu, kuhu kuuluvad kuue erakonna esindajad.

Ühinemiseelsel perioodil oli minulgi ettekujutus, et uues omavalitsuses on koostöö kõikide erakondade vahel. Kuid kahjuks ei läinud kõik nii, nagu arvasin. Kohe tekitati volikogu liikmete vahel lõhe ning 21 volikogu liikmest on 9 volinikku opositsioonis ehk vähemuses.

Opositsioon moodustub nelja erakonna esindajatest. Järelikult on võimulolijate ambitsioonid tähtsamad koostööst. Kindlasti ei tule see kasuks valla arengule tervikuna. Kuid ka võimulolevates erakondades on asjalikke ja mõistlikke inimesi, kes arvestavad vähemuse häid ettepanekuid. Olen kindlalt seisukohal, et iga volinik peab oma töös lähtuma ennekõike vallaelanike huvidest, mitte aga erakonna poliitilistest suunistest, mis polegi rahvale alati vastuvõetavad.

Praegu töötan Tapa Elamus Saksi piirkonna remondimeistrina. Perekonnas on abikaasa ja kaks täiskasvanud poega. Olen õnnelik vanaisa, kuna sirgumas on neli lapselast. Põhilisteks hobideks on filmimine ning vahel ka kalastamine. Võõrkeeltest valdan vene ning vähesel määral saksa keelt. Volikogu liikmena kuulun volikogu kultuurining eelarve ja arengukomisjoni koosseisu. Arvan, et ka volikogu liikmena ning komisjonides on mul võimalik alati oma arvamust avaldada ning ettepanekuid teha.

Soovin head koostööd kõikide rahvaesindajate vahel. Lugupidamisega Arvi Palmsalu

Soomusrongid ja Tapal paiknenud soomusrongirügement

9. jaanuaril 1934, Tapa vabastamise 15. aastapäeval, paigutati vaksali seinale pronksist mälestustahvel.

Mälestustahvli "9. jaanuaril 1919 murdsid soomusrongid punaste ikke Tapal" õnnistas sisse Tapa Jakobi koguduse õpetaja Jaan Gnadeteich, avamisel pidas kõne ka kindral Laidoner. Mälestustahvli valmistamiseks tehti korraldava komisjoni poolt tapalaste seas korjandus. Selle heaks annetasid Tapa Majaomanike Selts – 50 kr, Tapa jaamaülem ühes ametkonnaga – 41 kr, naiskodukaitse Tapa jsk – 21 kr, Tapa linnavalitsus – 20 kr, Tapa Ühispank – 20 kr, Tapa Põllumeeste Ühispank – 15 kr, Tapa Noorsookasvatuse Selts – 10 kr jne. Loteriidelt saadi 101 kr, kõik kokku 366 kr. Pronkstahvli valamine maksis 240 kr, ülejäänud kulutati tahvli paigaldamiseks ja avamispäeva pidustustele.

"Tapa Sõnumed" (1934) artiklis avaldas mälestustahvli korraldav toimkond tänu kõigile annetajatele ja kaasaaitajatele "kes võimaldasid nii kergesti läbi viia jäädavalt Tapa ajalukku säiluva kauni ürituse".

Nõukogude okupatsiooni alguses võeti mälestustahvel seinalt maha. Küsitledes tapalasi mälestustahvli edasise saatuse kohta, kuulsin aastaid tagasi, et tahvlit olevat viimati



9. jaanuaril 1934. aastal Tapa vaksali seinale pronksist mälestustahvli avamisel esines kõnega ka kindral Laidoner.

Foto muuseumi arhiivist

nähtud jaama pagasiaida nurgas. Edaspidine saatus on teadmata.

Mälestustahvel taasavati pidulikult 20. veebruaril 1993. Tahvel valmis aasta varem Tapa muinsuskaitsjate ja tolleaegse linnavalitsuse algatusel Jaan Viktori eestvedamisel. Pronksist tahvli valmistas Tallinna kunstnik Tiiu Kirsipuu soomusrongirügemendi fotograafi Karl Pormeistri säilinud klaasnegatiivist tehtud foto järgi.

Taasavamise pidulik sündmus algas Jakobi kirikus jumalateenistusega. Kirikust liikus pikk rongkäik Tapa jaa-

ma perroonile, kus kaitseliitlaste ja kuperjanovlaste valve ja valge kanga all oli varem paigaldatud kuuseokstega pärjatud mälestustahvel.

Mälestustahvli õnnistas sisse piiskop Einar Soone. Kõnelesid linnapea Raivo Raid, volikogu esindaja Kalju Kuld ning külalised: teedeja sideminister Andi Meister ning Kaitseministeeriumi nõunik ja sõjaajaloolane Hannes Walter. Piduliku päeva lõpetas pidulik õhtusöök Tapa restoranis. Kahjuks oli kohale tulnud ainult kolmandik kutsututest. Vist ei oldud veel

harjutud niisuguste isamaaliste sündmustega.

Aastal 2006 on Tapa vaksali seinal asuv mälestustahvel "Vabadussõja reljeefi" nime all arvel Tapa muuseumi põhivarade nimekirjas, maksumusega 3 660 krooni.

Kahjuks on vaksalihoone ja selle ümbrus juba pikka aega jäetud hooletusse. Austusest Tapa vabastajate, soomusronglaste vastu arvan, et mälestusplaat tuleks ajutiselt kuni hoone ja perrooni kordategemiseni maha võtta ja muuseumi hoiule tuua.

Harri Allandi

Tänu lugupeetud Harri Allandile

Tapa muuseumi juhataja Harri Allandi artiklid on väga huvitavad ja ajakohased kohaliku lehe lugemisvara hulgas. Kuidas muidu saaksime teada meie linna ajalugu teinud inimestest ja sündmustest. Kogutud mälestused ja ajaloolised ürikud ning vanad fotod on sobiv materjal artikliteks või järjejutudeks ning väga vajalik teema meie ajalehes. Kindlasti koguneb niimoodi ka kergemini materjal järgmiste raamatute kaante vahele.

Kurb on tõdeda, et Tapa muuseumi rahastavad ametnikud on unustanud käsikirja tootmise valud ja vaevad, nagu Allandi ise tunnistab. Muuseumil puuduvad kahekümne esimesel sajandil arvuti, printer, skänner, digifotoaparaat, rääkimata e-postist jne. Need on tänapäeval elementaarsed info kogumise, töötlemise, jäädvustamise ja muuseumi fondide haldamiseks vajalikud vahendid. Loomulikult ei vaja Allandi IT-tehnoloo

gia viimase sõna kallist tehnikat, kuid elementaarsel tasandil sobilik varustus ei peaks Tapa linna või valla rahakotile küll probleemiks kujunema. Ehk oleks sobilik kutsuda appi asutusi, kelle ajaloo valgeid laike on Tapa muuseum aidanud selgitada ja jäädvustada.

Harri Allandile soovin jõudu, tervist ja kerget sulepead tänuväärse töö jätkamiseks.

Hannes Reinomägi

Kui küsitakse, siis tuleb ka vastata!

Mulle tundub, et puhtajalooline materjal tuleks koondada lisalehele ja see siis paigutada ajalehe vahele, nagu see varem oli Kristlike Sõnumitega.

Muuseumi eelarves on ju 145 000 krooni. Selle eest saaks ju mõningaid kulutusi kanda. Võib-olla leidub ka mõni sponsor! See tõstaks ka muuseumi mainet kogu valla ulatuses. Niisuguseid temaatilisi lisalehti võiks ka teisi olla. Ja vald võiks neid

rahaliselt toetada .Küsimus (kas huvitab? kas kirjutada?) oleks nagu valesti püstitatud. Muidugi huvitab. Peab huvitama! Tuleb huvituma panna! Ainult materjal peaks ilmuma kompaktsemal kujul. Hea, et on kirjutajaid.

Kohalik leht, mis nagunii väga harva ilmub, peaks aga olema päevakohasem, operatiivsem, informatiivsem, kasvatuslikum, kriitilisem, kajastama valla elanike arvamisi ja tegemisi jne. Paljus ta muidugi seda ongi. Kuid lood kipuvad liiga pikaks ja sisutühjaks minema. Juba Pythagoras (570–500 eKr) ütles: "Ära ütle vähe paljude sõnadega, vaid palju vähestega."

Huvitavat lehetegemist! Meeldivat lehelugemist! Köitvaid vahelehti! Lahkeid sponsoreid!

Lembit Joorits

Saime oma klubiruumi

15. märtsil kogunes mõniteist Tapa valla pensionäri majja Roheline tn 6, et meenutada emakeelepäeva ja seada atra klubitegevuse elavdamiseks.

Laual põleva mälestusküünla paistel teavitas meid Anne Terk sellest, et saime lõpuks pika taotlemise peale oma Kanarbiku klubile väikesed ruumid. Pärast kokkutulnute tutvustamist rääkis meile Anne Raava eesti keele- ja kirjameestest, tänu kellele on meil arenenud kirjakeel ja emakeelepäev. Kokkutulnud olid valinud luuletusi meie ilusas emakeeles, mida ise esitasime. Anne

Raava luges killu Lennart Meri reisiraamatust.

Järgnes arutelu edasise klubitöö asjus, millega tegeleda. Pakuti välja järgmised teemad: etnograafia ("Vanad fotod jutustavad"), keeleõhtud, kauneid paiku Tapal ja lähiümbruses, lauluõhtud

(võimalik kombineerida rahvuslike pühadega).

Otsustati, et alustuseks tullakse kokku iga kahe nädala tagant. Koosviibimise lõpetas muusikasaatega liikumisharjutus "Roosid lahkunuile".

Linda Metsjärv

Oma silm on kuningas

Algus eelmises ajalehes

Majade ümber on väga vähe kõrghaljastust, harva mõned üksikud pügatud puud, kui neid üldse on, ümber tüve looklevad parasiittaimed nagu luuderohi jm. Metsa sellisel kujul, mis meie silmale tuttav, on väga vähe näha. Neis piirkondades, kust läbi sõitsime, oli ka põllupidamist suhteliselt vähe märgata. Saare kõige viljakamad põllumaad asuvad Kesk-Iirimaal Tipperary krahvkonnas, kus peetakse praegugi kuulsaid tipperary ratsahobuseid, kes on olnud ajaloos Briti armee ratsaväe üks alustalasid.

Imetlesime põgusalt suursugust sadamalinna Water-fordi, tegime seal väikese ringi ja siirdusime taas linnast välja.

Lõunat võtsime teeäärses külarestoranis, kus olime siis vist ainsad külastajad. Minu jaoks jättis restoran pigem külakõrtsi mulje, toit oli söödav, aga ei midagi erilist. Püreesupi, prae kohustuslike friikartulite ja lisandiga koos mingi joogiga võib saada 5–9 euro eest. Portsjonid on suured ja kõhu saab korralikult täis. Kui Iiri söögikohtades võib tavaliselt seintel näha hästi palju kohalikku ajalugu või peresaagat tutvustavaid



Autori pere puhkehetkel Iirimaa rannikul. Foto Senta Malva

vanu fotosid, siis selles oli lausa kokku kuhjatud kõiksuguseid vanu esemeid: kanne, sepatööriistu, alumiiniumnõusid, isegi vana lapsekäru ine, mis kõik rippusid tihedalt laes või seinariiulite küljes.

Teeninduse kohta tahaks lisada veel, et teenindajaid on Iirimaal mitmesuguseid, väikepoodides sageli pealetükkivalt abivalmis, kuid suuremates ostukeskustes ükskõiksed ja isegi ebaviisakalt tõrjuvad klientide suhtes.

Ilm oli kogu päeva kaunis tuuline, vihmahood vaheldusid päikesesäraga. Selline ilm on saarele väga iseloomulik, et peaaegu iga päev sajab hooti. Castlebari linnas, mis asub Mayo maakonnas Iirimaa loodeosas, pidavat kehtima raudne reegel: kui hommikul kell 10 ei saja, siis on oodata kogu päeva ilusat päikeselist ilma (seda juhtub küll väga harva!).

Ootamatult tekkis auto ette otse sõiduteele "toetuv" väga erksavärviline lai vikerkaar, mis tekitas lausa tahtmise seda mööda kõndima minna. Vikerkaar toob õnne! Mööda vilksatasid korralikult taastatud üksikud kaasaegsed majad, külad katoliiklastele iseloomulike kivisammastega surnuaedadega ja nõelteravate kõrgusesse pürgivate tornidega suursugused kirikud. Mõne eraldi asuva maja juues oli näha ka väiksemat suguvõsa matmispaika, kus aukohal ikka ristatud kätega neitsi Maarja valge kivikuju.

> lärgneb Senta Malva

Lp Tapa linna kodanikud!

Tapa linnas on olnud pikemat aega probleemiks kodutud ja ringi hulkuvad koerad.

Et leevendada olukorda, oleme kutsunud siia 4. aprilliks Rakvere kodutute koerte varjupaigast koerapüüdja, kes on siin kell 11 kuni 13, vajadusel ka kauem. Teie ülesanne, kallid linnakodanikud, on meile teatada just sellel ajavahemikul telefoni teel Tapa vallavalitsusse 322 9674, kus parasjagu mõni hulkuv koer viibib. Nii ehk saavad koertepüüdjad ka kiire reageerimise puhul kätte meile peavalu põhjustanud loomad.

Varasemad kogemused näitavad, et kui koerapüüdja tuleb teate peale välja, mis on mõni tund või ka juba mitu päeva vana, siis juhtub harva, et saadakse hulkurid kätte. Tapa vallavalitsus ootab kõigi linnakodanike initsiatiivi linna turvalisuse suurendamiseks.

Kõigile koeraomanikele palve: hoida oma koerad sellel päeval kindlalt kinni, et nad ei satuks kogemata koerapüüdja ette.

Ootame teavet ka väljaspool Tapa linna hulkuvate või halvasti koheldud koerte kohta!

Tapa linnas on alates 20. märtsist toimetanud tänavaäärsete puiesteede pügajad. Tööde tegijad on tellitud Rakvere firmast OÜ Viru Haljastus ja nad töötavad siin 20. aprillini. Ootame linnakodanikelt mõistvat suhtumist töötegijatesse.

> Maris Urve, heakorraspetsialist

Aastavahetusest tagantjärele

8. jaanuaril toimus "Kadri" Seltsi ja Tapa Aiandusseltsi ühine 2006. aasta vastuvõtt. Maie Maripuu ja allakirjutanu meenutasid avasõnas seltside tegevust möödunud aastal. Laud oli kaetud oma küpsetistega, oma keldris laagerdunud veinide ja oma aia õuntega.

Peole olid kutsutud nii Jõuluvana Põhjamaalt kui ka Näärivana Lõunapooluselt. Pärale jõudis siiski vaid Näärivana. Kingituste jagamine läks libedalt – peamiselt loeti luuletusi, kuid üks kingilunastus toimus hoopis läbi vaikuse, st kõik pidid silmad kinni panema ja meenutama vaikselt iseendale midagi ilusat. Ma arvan, et see toimis, sest kära-müra on liiga palju meie tundi ja leida aega kuulata vaikust, kas või pool tunnikest päevas. Näärivana kinkis pidulistele luua, mis oli ilmselt majaomanikele mingiks vihjeks.

Hoole ja armastusega tehtud küpsetised maitsesid imeliselt. Mõnus oli ka soolane tort. Mina panin oma küpsetise eelmisel õhtul ahju ja hommikuks oli see küps maitses või ei, aga talu kombe järgi valmistatud kaalikas otsa igatahes sai.

Rosa Viktor, energiat täis daam, meenutas reisimist sõjaeelses Euroopas. Küll oli uhke ja hää olla eestlane välismaal, kus kõik tundsid Paul Kerest ja kahekordset olümpiavõitjat maadluses Kristjan Palusalu. Rosa on elav ajalu-

ümber. Lastelastele olen ikka gu, kelle iga sõna tuleb kirja le. Küll nendel oleks põnev lugeda – minu ema, vanaema, vanavana ... rääkis!

Maie kirjeldas sama aasta seiklusi Surnumere peal, kuhu uppuda ei saa, aga ajalehti vee peal lamades saab lugeda küll. Pärast "vee pealt" äratulekut peab mageda veega pesema, muidu kuivad soolaseks pulgaks.

Allakirjutanu meenutas septembrikuist Brüsseliskäiku ja näitas vana aasta lõpus sealt tulnud postkaarti.

Soovin kahe toreda seltsi nimel lehelugejaile tagantjärele käesolevaks aastaks kõigi soovide täideminekut. Suur tänu Maiele kena vas-

Arne Kroonmäe

Tarbijakaitse töömailt

Viimasel ajal on suurenenud rahulolematus Tapa toidukauplustes valitseva olukorraga. Mis hakkab silma sisseoste tehes? Milline mulje jääb toidupoodidest meie linna külalistele, aga ka meile endile, kohalikele elanikele, kes oma igapäevased ostud siin teevad?

Müügil on realiseerimisaja ületanud kaubad, puuduvad ühikuhinnad, kauba müügihinnad pole korrektselt vormistatud. Müügil on mittekvaliteetne kaup. Eriti puudutab see puu- ja köögivilja, kulinaariatooteid. Võltsitakse kaupade realiseerimisaega. Hinnasildile kleebitakse lipik uue kuupäevaga ja kaup ongi "värske". Müüjaid ei pane sugugi muretsema see, et nii saavad ostjad endele riknenud ja mittekvaliteetse kauba. Tihti oleme olnud tunnistajaks olukorrale, kus juba realiseerimisaja ületanud või veel viimast päeva müüa lubatud toidukaup on külmlettidest ära korjatud ning ootab ostjaid soojas müügisaalis olevas kaubakärus. Mis realiseerimisaegadest saab juttu olla sellisel juhul, sest kaupade säilitustingimustest ju kinni ei peeta.

Juba aastaid on tarbijakaitse selgitanud mõisteid "parim enne" ja "kõlblik kuni". Usun, et enamik tarbijaid teab nende mõistete tähendust. Müüjatel aga on nendest arusaamisega raskusi, sest kuidas muidu selgitada olukorda, kus mitu päeva tagasi lõppenud realiseerimisajaga kaupade juurde on pandud silt "Parim enne möödas". See on ostjate tahtlik petmine ning nii toimitakse lootuses, et ehk vahe-

Nüüd konkreetsest juhtumist, mis ajendas seda artiklit kirjutama. Neljapäeval, 23. märtsil esitati tarbijakaitsesse kaebus olukorra koht Kesklinna poes. Põhiline probleem oli realiseerimisaja ületanud kaupade müük. Külmletis olevatel kaupadel puudus värsketele kaupadele iseloomulik välimus. Samuti keelduti ostjale müümast tema poolt soovitud kaupa.

Käisin samal päeval kaupluses, ja mis silma hakkas. Külmletis olid müügil kaubad, mille välimus oli kõike muud kui ostma kutsuv. Kaupade juures puudus teave realiseerimisaegade kohta. Samuti jäi arusaamatuks, kas on tegemist allahinnatud kaubaga - puudus vastav teave. Lähemal vaatlusel selguski, et sellise kauba müük on keelatud. Kaupluse juhataja sõnul olid kaubad allahinnatud, kuna realiseerimisajad olid lõppenud. Nii oli Rannarootsi suitsuviineritel müügiaeg lõppenud 21.03, pereviineril 21.03, Filee seakaelal 21.03 jne. Suur segadus oli Nordist saadud kulinaariatoodetega. Juhataja sõnul oli osa kulinaariatooteid alla hinnatud, kuna müügiaeg oli läbi, näiteks pihvid ja kotletid. Kuna ka teiste kulinaariakaupade välimus, eriti salatitel, ei olnud antud toodetele vastav, siis palusin juhatajalt kauba saatedokumenti. Saatelehest, mida mulle näidati, oli aga võimatu aru sada, sest kuupäev ja saatelehe number olid soditud.

Selline kaup tuleb müügilt kõrvaldada. Kiiresti riknevaid toiduaineid tohib müüa ainult märgitud "kõlblik kuni" kuupäevani, mitte mingil juhul üle selle.

Laupäeval käisin uuesti kaupluses. Lootsin, et kauplus on korda tehtud ja sellist korralagedust ma enam ei kohta. Aga pilt, mis seekord avanes, võttis lausa tummaks. Kõigepealt hakkas silma neli sorti

vorsti hinnaga 25,90 kr/kg. Tundsin huvi nende realiseerimisaegade kohta. Selgus, et Filee võileivavorstil lõppes see 10.03, Ranna argipäevavorstil 20.03, Valla talguvorstil aga 11.03. Rakvere LK Palmse poolsuitsuvorstil oli aga kuupäevalipik ettenägelikult ära lõigatud. Vaevalt nüüd keegi värsket vorsti hakkab alla hindama. Veel hakkasid silma müügilolnud salatid, mille realiseerimisaeg lõppes juba 23.03. Selgituseks olgu lisatud, et Nordi salatite realiseerimisaeg on üldiselt kuus tundi ja see aeg on antud tootjapoolt ning sellest tuleb kinni pidada.

Kokkuvõttes oli olukord Kesklinna poes tõesti masendav ja tarbija kaebus igati õigustatud.

Loota, et müüjatel tärkab südametunnistus ja selliseid sigadusi enam ei tehta, oleks naiivne. Tegemist on ikka tarbijate tahtliku petmisega, sest realiseerimisaja ületanud kaupade müük, vale teabe andmine kauba kohta, kuupäevalipikute kõrvaldamine seda ju on. Ei saa pidada normaalseks olukorda, kus tarbijakaitse on käinud kontrollimas. teinud ettekirjutusi, määranud trahve, sealhulgas kõrvaldanud müügilt kaubad, mille müük on keelatud, müüjad aga panevad pärast kontrollide lahkumist ebakvaliteetse kauba müüki tagasi.

Selline kurb lugu tuli välja. Kõik meie linna müüjad pole küll sellised. On neid, kes teevad oma tööd ausalt ja neid on enamus. Aga öeldakse, et tilk tõrva rikub ära terve meepoti. Meie kaubanduses on praegu tekkinud sama olukord. Või on kõik meie poodides kõige paremas korras? Milline on lugejate arvamus?

Helle-Anne Org

Helene ja Silja Mölderi joonistused ja maalid

Pean oma kohustuseks korraldada Tapa muuseumis näituse, mis ühest küljest tähistaks minu ema Helene 95. sünniaastapäeva ja teisalt annaks võimaluse eksponeerida meie töid linnas, kus me lühikest aega elasime. Ometi on see periood andnud minu ellu hulga huvitavaid inimesi – minu koolikaaslased, minu õpetajad ja sõbrad.

Tapale tõi meid juhus, kuna minu õde suunati siia tööle ja ema pidi tulema ta lapsele hoidjaks. Talle hakkas elu Tapal kohe meeldima. Juba ainult see idüll, mida andis elamine Hommiku puiestee vaikuses, oli talle signaaliks vaimsele ärkamisele. Ema leidis endale ka töökoha kunstnikuna Tapa raudteelaste klubis. Sel ajal sai seal toimunud üritustel sageli osaletud ning mul on tõsiselt kahju, et selline arhitektuuriliselt ilus ehitis on Tapa linnapildis kaotanud

oma algse väljanägemise.

Minu ema õppis kunstikoolis "Pallas" ja oli alati parimate hulgas, kuid talle omane tagasihoidlikkus ei olnud edasiviiv jõud ja nii elas ta üsna märkamatult. Kuna meie elulood on näitusel väljas, ei hakka ma neid pikalt ümber jutustama. Kes tuleb ja vaatab, võib endale avastada ka mida-

Joonistustehnika on alati suuri võimalusi pakkuv. Antud tööde juures ei ole mingit konstrueerimist, kõik portreed on kunstilise väärtusega ja ei ole ühtegi nn paraadportreed. Ma arvan, et eriti kasulik oleks näituse külastamine kunstihuvilistele kooliõpilastele. Olen ise maailmas küllalt palju ringi vaadanud just kunstniku pilguga, kuid häid portreejoonistusi olen vähe kohanud. Selles mõttes on näitus huvitav.

Mina olen oma emale sar-

nase laadiga kunstnik-joonistaja ja meie ühine joon on inimese kujutamine. Oma tööde juurde pean lisama, et minu portreejoonistused on meeldinud ka modellidele ja nji on enamus portreid leidnud koha ka nende kodudes ning ei ole kaunistanud ainult näituste seinu. Tavaliselt ei meeldi ülikunstilised portreejoonistused modellidele, vaid eelistatakse paraadportreid.

Olin 16-aastane, kui leidsin, et pliiatsiga joonistaminre on liiga kerge ja ma võiksin proovida midagi muud – hakkasin pastapliiatsiga joonistama. Tundub, et see ongi mulle sobivaim kunstiviis, kuigi selleks peab olema täiuslik joonistaja, sest ühtegi joont ei saa enam hiljem muuta.

Meie näitus avatakse 8. aprillil ja jääb avatuks 3. juunini. Näitust toetavad Tapa muuseum ja Eesti kultuurkapital.

Silja Mölder

TEATED - KUULUTUSED - TEATED

Müüa lõhutud küttepuid

(segaküttepuu, lepp, haab ja kask). Samas ostame kasvavat metsa, metsamaad ja raiet. Teeme raieteenust (lõikus ja väljavedu). Telefon 516 1724

> Müüa heina (väikepakk) Tapal. Tel 5391 9565

Tapa Majaomanike Seltsi aruande-valimiskoosolek

toimub Tapa kultuurikoja kohvikus neljapäeval, 6. aprillil kell 18. Ootame liikmeiks soovijaid uute ideede saamiseks ja üksteise nõustamiseks. TMOS-i esimees Arne Kroonmäe, tel 327 0326.



LEHTSE KODULOOMUUSEUMIS

on lisaks püsiekspositsioonile näitused "Eesti raudtee 135" ja "Endine Lehtse vald"

Muuseum avatud kolmapäeval ja laupäeval kell 11-16 ja muudel aegadel kokkuleppel. Info tel 5394 2366 ja 383 3465. Tere tulemast!



Tapa konstaablijaoskonnas, Pikk tn 18a seisab Valve tänavalt leitud

sinise raami ja valgete porilaudadega

MOPEED RIGA.

Kellel on informatsiooni või tunneb ära oma mopeedi, palun võtta ühendust telefonil 612 3510 juhtivkonstaabel Joel Alla

Tapa Jakobi koguduse teated

Pühapäeval, 2. aprillil kell 10 -

5. paastuaja pühapäeva (iudica) MISSA

Pühapäeval, 9. aprillil kell 10 -

PALMIPUUDEPÜHA (PALMARUM) MISSA,

kaastegev koguduse laulukoor. kell 15 Imastu kool-kodus -

PALMIPUUDEPÜHA, jumalateenistus armulauaga Esmaspäeval, 10. aprillil kell 17 -

õhtupalvus kirikus

Teisipäeval, 11. aprillil kell 17 õhtupalvus kirikus

Kolmapäeval, 12. aprillil kell 17 -

õhtupalvus kirikus Neljapäeval, 13. aprillil kell 17 -

SUUR NELJAPÄEV, MISSA,

kaasa teenib koguduse laulukoor.

Reedel, 14. aprillil kell 10 -SUUR REEDE, MISSA,

kaasa teenib koguduse laulukoor

Laupäeval, 15. aprillil kell 17 -

VAIKNE LAUPÄEV, õhtupalvus Pühapäeval, 16. aprillil kell 6 -

KRISTUSE ÜLESTÕUSMISPÜHA e 1.

ülestõusmispüha HOMMIKUPALVUS

kell 10 - MISSA

kell 12 - KONTSERT-ESITUS, SOLIST MART

Esmaspäeval, 17. aprillil kell 17 -

2. ülestõusmispüha, MISSA kell 15 Tapa hooldekodus -

Jumalateenistus armulauaga

TAPA KULTUURIKOJAS

APRILL 2006

4. aprillil kell 20

Film "Dicki ja Jane'i trikid" - komöödia sellest, kuhu võib halja oksa poole püüeldes tegelikult jõuda. O: Jim Carrey, Tea Leoni

6. aprillil kell 14

Lauluvõistluse esimene proov

7. aprillil kell 19

Itaalia näitekirjaniku Dario Fo komöödia 'Vabameelne abielu" Mängivad Rita Raave ja Jüri Aarma. Näidendi lavastas Rednar Annus (pääsmed 40 kr ja 60 kr)

11.apillil kell 20 Kino

16. aprillil kell 16

Tapa puhkpilliorkestri kevadkontsert

18. aprillil kell 20 Kino

23. aprillil kell 13

Tapa linna laste ja noorte lauluvõistlus

25. apillil kell 20 Kino

Info ja broneerimine 322 0061, kassa avatud 8-16 ja tund enne ürituste algust.

Tapa kultuurikoja fuajees on Tapa kunstiklubi maalide näitus!

LEHTSE KULTUURIMAJAS

APRILL 2006

2. aprillil kell 12

6. PINKSI PÜHAPÄEV – IV HOOAJA

LÕPETAMINE. Mäng turniiridena. Selguvad hooaja parimad! Täiskasvanuil osamaks 15 kr

8. aprillil kell 11

MÜÜK – uued ja kasutatud kaubad

12. aprillil kell 12

KIRJANDUSLIK KOLMAPÄEV Teema: M. Veske ja L. Koidula.

Oodatud igas eas kirjandushuvilised!

14. aprillil kell 20 "MMM-ÕHTU" ehk

III Mõnusate MuusikaMeeste pidu!

Osalema ootame kõikidel aegadel Lehtse ümbruskonnas ja ka mujal puntides, orkestrites, bändides jne musitseerinud pillimehi, lauljaid ja soliste, nii mehi kui naisi! NB! Armsad pilli- ja muusikasõbrad! Palun andke teada oma tulekust, soovidest ja vajadustest Lehtse kultuurimajja 10. aprilliks, sest siis jõuab teie eest hoolt kanda! Tel 383 3350, 521 8398; e-mail:

lehtse.kultuurimaja@tapa.ee PS! Peole ootame ka mõnusat ja tantsuhimulist publikut! Pääse peolisele: täisk 40 kr, pens 35 kr, õpil 30 kr. Registreeru lauda 13. aprilliks, sest hiljem on pääse kallim! Tule hooaja viimasele ja parimale peole – tantsid tallad alt!

16. aprillil kell 12

LEHTSE KÜLAKILB 6. MÄNG – IV HOOAJA LÕPETAMINE. Selguvad hooaja tulemused ja võitjad! Täiskasvanuil osamaks 15 kr

22. aprillil kell 12

"LEHTSE LAULULIND 2006" toimub Jänedal. Jälgi reklaami!

Laste lauluvõistlus Jäneda-Lehtse piirkonna lastele. Info muusikaõpetajatelt.

30. aprillil kell 17

LEHTSE KAMMERKOORI 25. SÜNNIPÄEVA TÄHISTAMINE

R. Rodgersi - O. Hammersteini muusikal

"OKLAHOMA" - 2 vaatust ja vahepilt. Laulab, mängib ja tantsib

Lehtse kammerkoor. Ootame sõpru, huvilisi ja koori kõikide aegade vilistlasi! Info tel 383 3350; 521 8398; 558 5587.

LAHKUNUD ON

Ljubov Jakovleva (Tapa) 15.05.1925 - 16.03.2006

Linda Aasamaa (Tapa)

14.06.1938 - 20.03.2006

Ivan Širai (Tapa)

10.11.1934 - 21.03.2006

Toivo Voolaid (Tapa) 08.05.1936 - 20.03.2006

Rein Põhjala (Tapa) 21.12.1945 - 24.03.2006

Mart Valdio (Tapa) 27.11.1987 - 27.03.2006



Tapa vallavalitsuse uued telefoninumbrid



322 9650 - üldnumber, sekretär Merje Vaarmets

322 9651 - **faks**

322 9654 - vallavanem Kuno Rooba

322 9655 - abivallavanem Teet Koitjärv

322 9656 – vallasekretär Piret Treial 322 9657 - finantsnõunik Alar Teras

322 9671 - vallasekretäri abi Ingrid Eiso

322 9662 - rahvastikuregistripidaja Kaia Silm

322 9658 - arendusnõunik Vahur Leemets 322 9678 – pearaamatupidaja Hilda Karuauk

322 9676 - raamatupidaja Vilve Veeroja

322 9660 – ehitusspetsialist Inga Suvi 322 9674 - liikluskorraldusspetsialist Jaanus Annus

322 9672 - maakorraldaja Kairi Maasen

322 9673 – vallakunstnik Liina Kald 322 9680 - IT-spetsialist Viktor Grossmann

322 0023 – sotsiaalnõunik Ene Augasmägi

Ajutiselt on järgmistel Tapa vallavalitsuse töötajail järgmised telefoninumbrid (sulgudes praegu mittetoimiv uus põhinumber):

322 9676 - raamatupidaja Nadezda Guseva (322 9666)

322 9674 – heakorraspetsialist Maris Urve (322 9664)

322 9672 – majandusosakonna registripidaja Lia Suvorov

Teeninduspunktide numbrid ei muutunud:

383 3361 - Lehtse teeninduspunkti juhataja, vallasekretäri abi Malle Timak

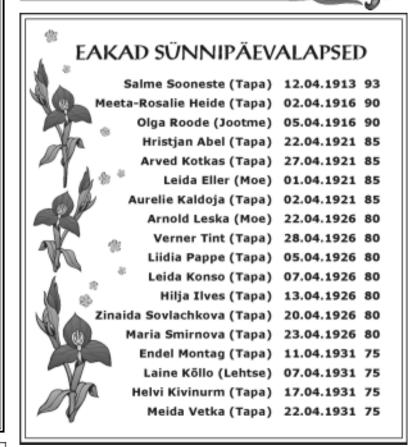
383 3361 - sotsiaaltöötaja Lehtses Sirje Salura

322 5511 - Moe teeninduspunkti juhataja, vallasekretäri abi Eva Vainjärv 322 5512 - sotsiaaltöötaja Moel Anne Raava

UUED VALLAKODANIKUD

Karl Kevin Kivirand (Linnape) 09.03.2006 Nikita Valkov (Tapa) 17.03.2006 Kärt Varblane (Tapa) 19.03.2006

Ramiina Trestip (Tapa) 24.03.2006



Tapa valla ajaleht Sõnumed - Roheline tn 19, Arenduskoda Üldinfo – tel/faks 322 0026.

Ajalehte saab lugeda – www.tapa.ee/arenduskoda/ajaleht, e-post: arenduskoda@tapa.ee, heiki@tapa.ee Toimetaja Heiki Vuntus – tel 322 0026, mobiil 5648 5208 Küljendaja Liina Kald – tel 322 0023, mobiil 528 7998 Trükitud trükikojas Agur – Pikk 16, Rakvere, tel 322 3999 Trükiarv 3600. Leht ilmub kaks korda kuus. Kuulutuste vastuvõtt Roheline tn 19 E–R kell 9–16.

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Et hoida ära arusaamatusi peab lehematerjal olema toimetuses hiljemalt lehe ilmumise

nädala esmaspäeval kell 16.